

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
(ψηφιακά υπογεγραμμένο)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 09/03/2020
Αριθμ. Πρωτ.: 798/328541

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/υση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 2646/16-12-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Φ. Μπακαδήμα**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως κεντρική αρμόδια αρχή για τον έλεγχο του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (2017, *OIE –Terrestrial Animal Health Code , Chapter 7.7.*) και ως κεντρική αρμόδια αρχή για την προστασία των ζώων (παραγωγικών, άγριων, ζώων συντροφιάς κ.λπ.), παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και παράλληλα εισηγείται τα απαραίτητα μέτρα εφαρμογής ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι της μείωσης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, της προστασίας της δημόσιας υγείας και της διασφάλισης της προστασίας και ευζωίας των ζώων.

Επιχειρώντας μία σύντομη επισκόπηση του ευρωπαϊκού και εθνικού θεσμικού πλαισίου προστασίας των ζώων, εντοπίζουμε ότι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στο οποίο εντάσσονται και τα ζώα ρυθμίστηκε ήδη από το 1975 με το άρθρο 24 του πρώτου μεταπολιτευτικού Συντάγματος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δόθηκε το έρεισμα για την ανάπτυξη μιας εκτεταμένης νομοθεσίας και νομολογίας για την προστασία της φύσης, της πανίδας και των πολλών αγρίων και μη ζώων και πτηνών. Εν συνεχεία, με τον ν.586/1977 (ΦΕΚ 140) κυρώθηκε η ευρωπαϊκή Σύμβαση προστασίας των ζώων κατά τη διάρκεια της

διεθνούς μεταφοράς τους και ακολούθησε ο ν.1197/1981 (ΦΕΚ 240 Α) ο οποίος έθεσε σε υποτυπώδη μορφή ένα πρώτο πλαίσιο προστασίας των ζώων.

Το εν λόγω πλαίσιο ενισχύθηκε με τον ν.2017/1992 (ΦΕΚ 31 Α), ο οποίος ενσωμάτωσε στην εθνική μας νομοθεσία την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των ζώων συντροφιάς, δοθέντος ότι διακηρύχθηκε πανηγυρικά ότι ο άνθρωπος έχει αναντίρρητα ηθική υποχρέωση να σέβεται όλα τα ζώα και να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του το γεγονός ότι τα ζώα υποφέρουν και θυμούνται, είναι έξυπνα, έχουν συναισθήματα και επιπλέον αποτελούν συμβιωτικό κύκλο με τους ανθρώπους και αναντικατάστατα στοιχεία των φυσικών συστημάτων του πλανήτη μας. Παράλληλα με σειρά ρυθμίσεων που μεσολάβησαν ν.1335/1983 (ΦΕΚ 32 Α), ν.1444/1984 (ΦΕΚ 78 Α), ν.2015/1992 (ΦΕΚ 30 Α), ν.2055/1992 (ΦΕΚ 105 Α), ν.2204/1994 (ΦΕΚ 59 Α), κλπ η χώρα μας κύρωσε διεθνείς συμβάσεις, εφάρμοσε κοινοτικούς κανονισμούς και ενσωμάτωσε στο εθνικό μας δίκαιο κοινοτικές Οδηγίες, ανάλογου περιεχομένου για τα ζώα. Κομβικό δε θεσμικό μέτρο για την προστασία των ζώων, αποτέλεσε το «Πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων», το οποίο προστέθηκε στη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αυτό, όλα τα όργανα της ΕΕ και τα κράτη - μέλη, υποχρεώθηκαν να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τους την ευζωία των ζώων και να παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία και τον σεβασμό όλων των ζώων κατά τη χάραξη νέων πολιτικών στη γεωργία, στις μεταφορές, στην έρευνα και γενικά στην ενιαία αγορά.

Προς ενίσχυση της θεσμικής προστασίας όλων των ζώων από την κακομεταχείρισή τους, ενόψει και της ανάληψης από τη χώρα μας των Ολυμπιακών Αγώνων, θεσπίστηκε ο ν. 3170/2003 (ΦΕΚ 191 Α) «Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις», ο οποίος αποτέλεσε πρωτοποριακό και ανθρωπιστικό πλαίσιο για τη διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς και των παραγόντων που επηρεάζουν δυναμικά τον πληθυσμό αυτόν. Επίσης, με τον ίδιο νόμο προβλέφθηκε η χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης στους Δήμους και στις Κοινότητες της χώρας για την ίδρυση και λειτουργία των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των επιμέρους δράσεων διαχείρισης. Κατ' εξουσιοδότηση δε του άρθρου 7 του εν λόγω νόμου, από το 2003 και μέχρι το 2011, εκδίδονταν κάθε έτος υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες καθορίζονταν, μεταξύ άλλων, οι επιλέξιμες δαπάνες, οι προϋποθέσεις ένταξης και πληρωμής των δικαιούχων Δήμων, το ύψος των ετήσιων διατιθέμενων πιστώσεων, οι λοιπές προϋποθέσεις και λεπτομέρειες ένταξης, πληρωμής των δικαιούχων Δήμων καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις έγκρισης της ένταξης και πληρωμής των δικαιούχων.

Με τον ν. 4039/2012 (ΦΕΚ 15 Α) «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή την χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργήθηκαν οι διατάξεις του ν. 3170/2003 (ΦΕΚ 191 Α) που αφορούσαν τα ζώα συντροφιάς και αδέσποτα ζώα συντροφιάς.

Σε εφαρμογή του άρθρου 9 παρ. 14 του ανωτέρω νόμου εκδίδονται αποφάσεις για τον καθορισμό των επιλέξιμων δαπανών, των προϋποθέσεων ένταξης και πληρωμής των δικαιούχων Δήμων, του ύψους των ετήσιων διατιθέμενων πιστώσεων και των λοιπών προϋποθέσεων και λεπτομερειών ένταξης, πληρωμής των δικαιούχων Δήμων, καθώς και των όρων και των προϋποθέσεων έγκρισης της ένταξης και πληρωμής των δικαιούχων.

Ειδικότερα, ως προς τα επί μέρους ερωτήματα που τίθενται στην εν λόγω Ερώτηση, επισημαίνονται τα κάτωθι:

Α. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δια της αρμόδιας Διεύθυνσης Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών, διερευνά με τις αρμόδιες οικονομικές του υπηρεσίες, τη δυνατότητα αύξησης του ποσού που διατίθεται για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Βασικό μέλημα της κεντρικής αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΑΑΤ είναι ο συντονισμός και η προώθηση της σωστής διαχείρισης των αδέσποτων ζώων από τους Δήμους της Χώρας, μέσω της πλήρους εφαρμογής των σχετικώς προβλεπομένων στον ν. 4039/2012 (ΦΕΚ 15 Α). Παράλληλα, σε συνεργασία με τις κτηνιατρικές υπηρεσίες των Περιφερειών και τους πιστοποιημένους ιδιώτες κτηνιάτρους, επιδιώκεται η πλήρης εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής κτηνιατρικής νομοθεσίας για τα δεσποζόμενα ζώα συντροφιάς, ώστε να μειωθούν τα περιστατικά εγκατάλειψης και η ανεύθυνη συμπεριφορά των ιδιοκτητών.

Η παρούσα πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ διέθεσε από τον τακτικό του προϋπολογισμό το ποσό των 600.000,00 ευρώ στους Δήμους που υποβάλλουν αιτήματα για συγχρηματοδότηση για ορισμένες επιλέξιμες δράσεις, όπως οι τροφές για τα αδέσποτα ζώα και δράσεις διαχείρισής τους, όπως οι στείρωσεις, οι θεραπείες και οι εμβολιασμοί, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 4039/2012. Όλα τα παραπάνω μέτρα στοχεύουν στη μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων και ταυτόχρονα στον σεβασμό της ύπαρξής τους και στην ευζωία τους.

Ακολουθώντας δε οι Υπουργοί Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της Κυβέρνησης, επιδιώκοντας τη διασφάλιση συνέχισης της λειτουργίας των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς και την προστασία των τελευταίων από την εκμετάλλευση, την κακοποίηση και τη χρησιμοποίησή τους με στόχο την κερδοσκοπία, εξέδωσαν την υπ' αριθμ. 3260/338943/2019 (ΦΕΚ Β 4891) Κ.Υ.Α., με θέμα «Καθορισμός των Δήμων και Συνδέσμων Δήμων, που χρηματοδοτούνται για τη λειτουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισής τους, καθώς και του ύψους χρηματοδότησης για το έτος 2019». Με την εν λόγω απόφαση εγκρίθηκε η ανωτέρω χρηματοδότηση, η οποία πρόκειται να κατευθυνθεί σε Δήμους και Συνδέσμους Δήμων για τη λειτουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Επισυνάπτεται και ο σχετικός πίνακας των χρηματοδοτούμενων φορέων με το ύψος της χρηματοδότησης ανά Δήμο – Σύνδεσμο Δήμων.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών προέβη στην έκδοση της πρόσκλησης Χ του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» για τη χρηματοδότηση δημιουργίας νέων καταφυγίων στους Δήμους, καθώς και την ανακαίνιση και τον εκσυγχρονισμό των ήδη υπαρχόντων. Μέχρι σήμερα, έχουν υποβάλει αιτήματα περισσότεροι από πενήντα Δήμοι και τέσσερις Διαδημοτικοί Σύνδεσμοι και το ποσό που διατίθεται είναι αυτό των 15.000.000,00 ευρώ. Μάλιστα, ενώ η αρχική καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών αιτημάτων ήταν η 31.12.2019, η παρούσα Κυβέρνηση παρέτεινε την εν λόγω προθεσμία έως τις 28.2.2020.

Σε κάθε περίπτωση, τονίζεται ότι για τη μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς απαιτείται πέραν της εφαρμογής των προγραμμάτων διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, και η πλήρης εφαρμογή των υποχρεώσεων των εμπλεκόμενων φορέων (όπως είναι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες των Περιφερειών και η Αστυνομία) που αφορούν στα δεσποζόμενα ζώα συντροφιάς, σχετικά με την υπεύθυνη ιδιοκτησία ιδιωτών, τον έλεγχο του εμπορίου και των εισαγωγών κ.λπ., που προβλέπονται επίσης στον ν. 4039/2012(ΦΕΚ 15 Α), ώστε να μην εγκαταλείπονται συνεχώς νέα ζώα και δημιουργούνται νέα αδέσποτα.

Β. Δεν υπάρχουν πιστοποιημένες φιλοζωικές οργανώσεις, ούτε προβλέπεται από κάποια διάταξη η πιστοποίησή τους. Πρόκειται για εθελοντικά σωματεία ή ενώσεις προσώπων, οι οποίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4039/2012 (ΦΕΚ15 Α), μπορούν να υπογράψουν έγγραφες συμφωνίες με τους Δήμους για μέρος ή για ολόκληρη τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς του κάθε Δήμου, ανάλογα με τις υποδομές και τα μέλη που διαθέτουν. Η δε διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ο έλεγχος του πληθυσμού τους συνεκίζει να αποτελεί κατ' αρχήν αρμοδιότητα του κάθε Δήμου.

Γ. Η Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ, σε εφαρμογή των άρθρων 3 και 4 του ν. 4039/2012, έχει υλοποιήσει σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΑΑΤ, τη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων των Ζώων Συντροφιάς στην οποία καταγράφονται όλα τα δεσποζόμενα και αδέσποτα ζώα από τους ιδιώτες πιστοποιημένους κτηνιάτρους που τα περιθάλπουν.

Επίσης, έχει δοθεί πρόσβαση, σε όλες τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές των Περιφερειών, στην εφαρμογή «Back-Office», ώστε να υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης των ζώων συντροφιάς σχετικά με την εξέλιξη ορισμένων ζωοανθρωπονόσων (π.χ. λεϊσμανίαση, λύσσα), την εμβολιαστική κάλυψη για ορισμένα νοσήματα, που ενδιαφέρουν τη δημόσια υγεία, όπως η λύσσα και η λεπτοσπείρωση, την εκτροφή και την εμπορία των ζώων συντροφιάς, την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας στις μετακινήσεις των ζώων συντροφιάς από την Ελλάδα σε άλλα Κράτη - Μέλη και Τρίτες Χώρες και αντίστροφα καθώς και την εθνική νομοθεσία για τις μετακινήσεις εντός της Χώρας.

Επιπλέον, έχει δοθεί στους Δήμους της Χώρας, μέσω της Ψηφιακής Υπηρεσίας Παρακολούθησης της Διαχείρισης των Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς, πρόσβαση σε ορισμένα στοιχεία της καρτέλας του κάθε ζώου της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων των Ζώων Συντροφιάς. Στην εν λόγω Ψηφιακή Υπηρεσία καταγράφονται από τους αρμόδιους των Δήμων όλες οι δράσεις διαχείρισης των αδέσποτων ζώων τους και επιπλέον δίδεται η δυνατότητα να εντοπίζουν τον ιδιοκτήτη ενός χαμένου ή εγκαταλελειμμένου ζώου.

Από τα στοιχεία της εν λόγω Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων προκύπτει ότι τα αδέσποτα ζώα, που έχουν σημειωθεί και είναι καταγεγραμμένα σήμερα, ανέρχονται συνολικά στα 83.011 (15.424 γάτες και 67.587 σκύλοι).

Δ. Πολλοί Δήμοι της Χώρας που δεν διαθέτουν ομάδες πολιτών και φιλοζωικές οργανώσεις, έχουν ήδη προβεί σε αναθέσεις της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων σε συνεργεία εκπαιδευτών και κτηνιάτρων ή σε ενδιαιτήματα, που συνεργάζονται με κτηνιατρεία ή κτηνιατρικές κλινικές. Όσον αφορά στις υιοθεσίες των ζώων και στην παρακολούθηση του προγράμματος διαχείρισης, σημειώνεται ότι πραγματοποιούνται από υπαλλήλους ή/και εκλεγμένους στη Διοίκηση των Δήμων σε συνεργασία με φιλόζωους δημότες.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

Πίνακας χρηματοδοτούμενων φορέων/Ύψος χρηματοδότησης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Εσωτερικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κα Φ. Μπακαδήμα